

CASTELLÓN DE LA PLANA, JUNIO DE 1951

NÚMERO 1

A vuela pluma

Si: a vuela pluma, esto es, a la ligera, ingravidamente, como corresponde a las alas del verso y a la sonoridad de la prosa artística—alimento nutricio de estas páginas—deseamos que sea el saludo inicial con que haga su presentación en el mundillo de las letras nuestro MIJARES.

A la ligera, pero no por frívola, sino en contraste con la densidad erudita de otros pliegos que al redactar a su estilo este saludo, hubiese quizá sustituido nuestro «a vuela pluma» por un cálamo corriente, que aquí habría despedido un tufillo pedantesco. Y en consonancia con tal latinajo como lema, es de temer que hubiese enjaretado una rimbombante Oda al río Mijares, invocando al Numen fluvial, y sacando a relucir al Padrazo Nilo, tumbón y rodeado de escultóricos nenes rollizos como en el Museo le derraman sus ubérrimos manantiales para fecundar un Imperio entero...; o por lo menos mencionaría al barbudo Betis, volcando sus fértiles cornucopias a lo largo de unos valles y a lo ancho de una vega. Nada de eso. Nosotros, más modestos, (para estar a tono con nuestro tiempo) nos conformamos con aprender en silencio la lección actual del MIJARES y aspiramos a que nos sirva de ejemplo y no se desperdicie nuestro esfuerzo como no se malogra ninguna escorrentía de aquél.

Porque sabemos que el MIJARES ya no es como antaño, el río de libres impulsos (según su voluntad, a rienda suelta) que después de hacer saltar sus caudales entre espumas por las cascadas de la sierra, al irrumpir en la llanura apacible, demoraba su curso recreándose en el amplio espejo del agua henchido de imágenes frondosas del paisaje ribereño hasta morir tragado por las olas estérilmente. Ahora se le amansan los montañeses bullicios en las presas de los embalses y se le obliga a dar sus saltos metido en las tuberías de las Centrales hidroeléctricas, y arrastrado entre las rígidas paredes del cajero de los

canales se le conduce a buscar el remanso de otro pantano, y así ha de ir de escalón en escalón bajando hasta la Plana y al llegar aquí, ¡ay de él!, entonces se le degüella en los azudes y se le sangra por las acequias dejando vacío hasta el mar un pedregoso cauce que solo se humedece con las turbias de los aluviones.

Pero con ello se consigue que todos los raudales del río cumplan una misión de fuerza y de belleza (primero crean luz, después flores) y que ninguna gota se pierda.

Quiera Dios favoecernos con semejantes frutos, y que estas plumas nuestras, voladoras en el saludo al benévolo lector, logren interesarle y atraer su atención hacia el glosario de noticias literarias del que nos haremos eco, y consigan también con sus versos o con sus prosas de creación poética, cautivar los ojos y deleitar el corazón de quien los lea.

Y si de este modo alcanzamos aplauso y que nuestro esfuerzo no sea baldío, nos daremos por muy satisfechos... De lo contrario, lector, suplicamos de antemano tu perdón, confiando en que no se lo negarás a este ramillete de silvestres florecillas de las márgenes del MIJARES.

MARIA IM SEE

*Els remers solquen les aigües
i fugen lluny
per no tornar mai més.*

*Els remers de la nit,
quan la vida rodola pels astres,
prenen la lluna pels malalts
i l'apreten convulsa en els llavis.*

*Els remers del silenci
buiden els cels.
I entren per la finestra
submergida en el llac
enduient-se l'ojiva.*

*I la nit ja no plora.
Els remers... els remers.*

MARÍA TERESA NOLLA I PANADÉS

Defensa i justificació

«¿Quod genus hoc hominum?»

VIRGILI

L'home, circumscribit per la trajectòria del temps, sent la nostàlgia de viure les possibilitats de vida que personalment no pogué aconseguir. I escric, per tal d'evadir-se de la realitat que l'envolta, extranya a la seua intimitat, i redimir-se, mentre es justifica de son íntim fracàs. Però, la intensitat de la seua lluita, agonia constant, troba, encara, els obstacles que li oposa la matèria inert, la qual ha de servir el propòsit d'expressar, fidelment, son missatge de somni. Cerca llavors l'instrument adequat, adient y precís, amb la lleialtat que cal per a cenyir-se al pensament sense disfressa; i tot i que li han dit que el llenguatge és una de les darreres condensacions de la cultura, ell, un home sol, primer de si mateixa, pot servir-se del llenguatge que té més a mà, del seu llenguatge coloquial, per a comunicar als demés el seu secret, que ni ell tan sols pot conèixer sense boires, dins la cova solitaria on és la font viva, trèmula d'espills. Sap que la llengua, com diu Menéndez i Pelayo, no es més que el vestit de la forma. Que lo substancial i lo formal no són fruit de la llengua sinó de «l'estil» que implica tot el desenvolupament necessari per a que la concepció artística deixi d'ésser «idea pura». I si, a despit de les particularitats específiques determinants, hi bateguen al cor d'elles les valors genèriques, humanes, clar és que l'accent vernacular no traeix la desitjada identificació i contribueix a evidenciar l'autenticitat.

* * *

Ja, des de que ens digué Larra el plany d'escriure, la indiferència envers l'obra dels escriptors ha estat molt comentada i no cal insistir més. La situació no ha evolucionat massa, i el drama del silenci que envolta els escriptors i llur obra, segueix viu amb una vigència implacable. I s'ha volgut, ara, amb curiositat morbosa, analitzar la tasca de l'escriptor, tan objectivament com subjectiva. Això ha

donat ocasió per a conèixer unes quantes experiències privades, que no han pogut, tampoc, explicar complidament els mòbils de l'obra, si han descobert, potser, alguns caires de la tècnica pròpia utilitzada en la creació literària. I és que ¿l'anècdota de la circumstància pot determinar la definició estilística? Tal vegada la «hermenèutica» s'ha fet «hermètica», closa en son inefable misteri. «No la toques ya más, que así es la rosa», proclamà J. Ramón.

* * *

Si és veritat que s'escriu baix el pes del dolor, amb amargura, no és menys real que l'escriptor, com diu Camilo José Cela, sap que viu al món de l'ésser, «en el concreto e inexorable planeta del ser. No en el del deber ser, en el limbo sin fronteras del deber ser». Es una llei fatal a la que no pot sostreure's. «Se escribe no más que por una ley de inexorable fatalidad». I així com no importa el mitjà d'expressió, puix que val, tan sols, l'eficàcia llibertadora, tampoc l'escriptor, no escolta la veu falsa, dels altres, que tracta de recloure'l als prestatges classificadors. Ell ja sap, dintre seu, que és millor o pitjor segons l'autenticitat de l'obra seua; se-

gons la sang pròpia que sent bategar en allò que escriu; o, potser, segons la llei de la seua íntima il·lusió. I no sent cap altra inquietud que aquella, insubornable, de la seua consciència. No demana comentaris ni plau de rebre elogis, si ell sap que l'obra seua no té l'entranya sagrant que ell primer sentí batre, passionada, al seu clos humanal. Valors adjectives, com les de la transcendència social, res no l'afecten en la seua dedicació vocacional a les lletres. Li han dit que la bellesa és un luxe vital i que poc pot servir, socialment, un artista, si no és bo. ¡Tant se val! Ell no pensa en la «missió» sinó en el «missatge»; vol lliurar-se de si mateix, vessant-se com un doll sonor, sense ocultar el plany ni la cançó. La veu pot trobar l'eco, i pot també, morir sense ressonàncies, calladament. Mes, siga com siga, l'escriptor aspira a ésser com ell és, amb autenticitat; no vol disfressar-se ni vol plaure als demés si ell se desplaça, ell que sap la intenció príncep i la realització dialèctica, tantes vegades enganyadora. El destí seu és escriure, i el sentiment d'ésser frustrat l'inquieta i enutja, quant no pot realitzar-se en l'obra seua. És aquesta neguitosa tremolor fecunda, la força que l'empeny endavant, sempre

fent via en recerca de l'ideal inassequible. Tot altre mòbil, més immediat i pràctic, no pot portar-li llums de serenor. Tot temps, l'artista, vivint als núvols, venç l'home, greu de contingències miserables, que vol trencar son vol ab llampecs de cimbell.

* * *

Si en el panorama general la situació de l'escriptor és dramàtica, referida a València esdevé encara més insuportable. L'escriptor valencià, en sa llengua vernàcula i en terres de València, viu la dissort de son destí. Ja Almela i Vives ens parlà d'aquesta ressonància actual del plany de Larra. I mig clandestí, mig poregós i vergonyant, l'escriptor valencià ha de beure's les pròpies llàgrimes i regar amb elles, amb heròica generositat, son jardí secret on creixen les hores i les flors que, en pomells de galania, volen redimir la desolació anguniosa de l'ombra i del silenci. No importa si l'ofenen, confortant-lo més que ignorant-lo. Al fons del fons de tot, sent l'escriptor valencià que la veu li floreix amb l'orgull d'ésser, i amb el tendre i subtil accent de Shelley, diu que «la planta ha de brollar de la seua llavor, autèntica, o no donarà flors».

BERNAT ARTOLA TOMÁS

ELEGIA POR LA MUERTE DEL NOMBRE

A CARLOS G. ESPRESATI

*Yo me llamaba Carlos.
Me pusieron el nombre de un amigo poeta;
amigo de mis padres.
Crecí con este nombre.
Levantado en las manos,
me lo llevé cantando por la vida pequeña;
por la arcilla y el éter, por el agua y el fuego;
degustando el azúcar
y mascando la sal...
Mi nombre era la esencia de los muchachos tristes
que sueñan y que rezan,
que vomitan y lloran,
que dudan y combaten
en profundas clausuras del rumiante silencio;
que se quedan sin forma y sin acto en lo bueno,
que se dejan llevar por el mal.*

*Yo me llamaba Carlos: solo Carlos...; ¡a secas!,
y estaba satisfecho.
Yo, con mi nombre, supe la Verdad y la Ciencia
—muy poquito de Ciencia, bastante de Verdad—.
No me importaba nada saber las horas fijas.
La semana era larga..., y era largo esperar
los domingos del alma; del alma que,
a pesar de gastarse la vida terrena esperando,
ya sabe que es inútil, que es absurdo esperar
los domingos del mundo con tardes de gloria,
con polvillo dorado...,
con regusto de miel y azúcar;
los domingos que no han sido nunca,
mas pudieron llegar...*

*Yo me llamaba Carlos.
Y era mi nombre enigma,
y era mi nombre escudo,
y era mi nombre nervio,
y era mi nombre fuerza que no supe emplear.*

*Yo me llamaba Carlos.
La veleta, el molino y la noria
repartíanse el turno en mi nombre;
y, en mi nombre, los tres eran giro,
y eran más..., y eran más...*

*Yo me llamaba Carlos.
En boca de los otros
me gustaba escuchar el bisilabo nombre.
Quien mejor pronunciaba mi nombre: mi lírica madre;
en sus labios mi nombre era luz y cantar.
¡Qué alborozo en mi pecho!,
¡Qué repique festivo en mi oído!*

*Yo me llamaba Carlos.
Y mi nombre era dardo
que, en el alma, quedaba estancado;
flotando en algo verde...,
entre peces de plata y cristal.
¡Mi nombre era más fuerte que yo pude pensar!;
por algo yo tenía, sin comprenderlo casi,
unos celos enormes del nombre que llevaba.
A veces yo pensaba:
no soy más que la sombra
del nombre...
¡Pensaba la verdad!*

*Yo me llamaba Carlos.
Me llamaba...; ¡ya he muerto!;
ya no me llamo nada.
Aquello que fué Carlos...,
con la muerte del hombre a la vida del hombre...,
¡ha quedado ya atrás!...*

*Yo me llamaba Carlos:
¡la muerte pudo más!*

CARLOS DE LA VIÑA

DELA

a M. C.

Un amic, Emili Jo, moria a mitjans de febrer. Jo no coneixia d'ell, sinó una branca d'ametller florit que guardava, gelosament, dins un armari de caoba. No obstant, en veure'l mort, aquell vespre de cansament, inoblidable, el seu pare, colpit, em demanà que narrés la història del seu fill. ¿Per què dir, però, la història d'un home mort, que ha estat estèril? Emili Jo—els ulls quasi inerts—no era—no és—cap home gloriós. Es—era,—en el sentit més literal de la paraula, un home fracassat. Havia sentit, dins de la seva abúlia, dins del seu escepticisme, un sol poema, que visqué intensament, dolorosament; mai, però, no l'arribà a escriure. Aquest fracàs, el de la vida, el de l'art, el turmentà fins a la follia. I, encara, en la follia. Tal vegada, per xò, sigui interessant de contar la seva història; aquesta, que ell no pogué adollar, a desgrat dels esforços, del seu interior adolorit.

Ara, una mica trist, en un vespre neguitós, com aquell del suïcidi, he intentat d'arranjar-la, a través d'una sèrie de pensaments, que he trobat, esmaperduts, en l'autòpsia del seu cervell malalt.

I.—¿Qui són, Déu meu, aquests estúpids que veig al meu voltant, el somriure inconscient a l'ànima? ¿Qui són, oh Déu? Jo els imagino que són, en aquestes hores de crisi, quan la sang m'empeny cap a horitzons buits, florits de dolor, fanals immòbils, inerts, que duen un cervell pàl·lid—bombeta de gas—apagat o encès a la mercè estranya!

—Però, jo, ¿què soc, jo, que penso que tal vegada siguin fanals? ¿En sóc un més en la llargària del camí—d'aquest camí tan lent, tan feixuc?

II.—Neixem—ens fa néixer, algú, i nosaltres som els nats, que tot ho ignorem. Vivim—per inèrcia. Sofrim—tot assajant una fugida d'aquesta i d'aquella. Morim. I, aleshores, què? ¿Tot, a la fi, per què?

III.—Heu vestit la juvenesa de pàmpols verds, clavells encesos, núvols blancs. I el poeta li deia «divino tesoro». ¿Però, es que no l'heu viscuda? ¡Jo que la sento tan colpadora, tan impotent! ¡Es com si la navalla d'un queixal entrés dins de mi, finalment, i el doll de la sang em recinglés a guisa de mur i m'aïllés de les roses i dels cels durament blaus!

IV.—No tinc cor. Ho sé. Sota l'estèrnum, a l'esquerra, hi tinc un torniol oxidat. I una mà transparent, com la sento, però!, de polsim taronja, entre els dits un collador feixuc, el va cargolant..., estrenyent..., cargolant... ¿Fins quan, oh Déu? ¿Fins quan?

V.—Cal enmudir. ¿Per què dir? La veu del poeta ens presència:

*Llir entre cards, vós sabeu e jo sé
que es pot bé fer hom morir per amor.
Creure de mi que só en tal dolor,
no fareu molt que hi doneu plena fe.*

VI.—Se'm trenquen els ossos, com un riu en cascata, i en dollem mèdul·les de foc, que venen des de tu, amor, i mai no acabaran. Ara, només, amb un sol mot de la teva boca esdevindria obert com una rosa. Però, no te'l demano perquè el sé impossible. Ara, només, puc viure amb els meus ossos a les mans, trencats, veient els seus dolls de foc com a horitzons únics...

VII.—Et diré primavera, amor, i els mots han d'alçar-se com els pins a l'aurora. Però, heus ací el greu turment; que els teus ulls, i la teva carn, i tota tu, que ets primavera, no esdevindrà meua, com tampoc aquesta porta d'es-

trelles i mareperles, i els mots que voldria dormiran en vides dolorosament perdudes, i el turment em vindrà, com un company que espera, l'ànhel a l'ànima, l'orgia de la meua sang.

VIII.—Perquè he perdut l'ànima en tu, m'has dit foll. I la campana de l'aire s'ha trencat, amor, perquè m'has dit foll. I Jo, tan podrit, m'he trencat, amor, perquè m'has dit foll. Jo, ara, amor, et miraria encara, però no goso perquè m'has dit foll, i potser has dit veritat; i no podré, ara, viure sinó amb la teva imatge dins de mi, que se m'esborra lentament, tan lentament.

IX.—Avui. Avui? L'instant, el nostre instant de l'avui, que vivim, s'afua cap a l'ahir. Cada instant, al pensar-lo, ja és ahir. I l'ahir, ens colpeix, perdut en desert àrid, amplíssim d'osseres blanc-blaves i carns resseques. I, en el precís instant, inconscient, fugisser, quasi ahir, el sentiment del demà, o d'unes glasses—¿combinacions?—de fembra madura—immòbil, obsessionant consciencial!

I nosaltres—a guisa de vedrunes, o síntesi de l'ahir, del record, del cop del camí fet, equivocac, no canviabl, i el demà vague, desorientador, sense percebre una llum, una sola llum, fenent l'ombra!

Ai, aquesta petita agulla—¿petita agulla?—que és el temps!

X.—Ara callaré. Per què seguir amb la paraula? Callaré, perquè el buit que porto, en mi, se m'omple d'estranyes flors i d'estranyes banderes. La veu, que duia sempre a la boca, ara em neix de les mans. Com parlaria?

Per aquesta ampla avinguda, entre els fanals de gas, i automòbils, i trams, portadors de llums violentes, camí sol. Jo, ara, em dic Emili Sol. I acabo de llegir «Sanctuary» de William Faulkner. Jo no sé qui és William Faulkner. Però, tal vegada el conec. Si més no, he llegit «Sanctuary». Es una obra estranya. Jo que m'he escapat d'aquells jardins neoclàssics i aquelles cambres cúbicaments blanques, en busca d'una màscara xinesa, que ara m'esguarda, aquí, sobre les capçades negres d'aquests arbres, més enllà de les arestes de les cases, voldria conèixer Ernest Hemingway. Hemingway? ¿Qui és? ¿Ha escrit «Sanctuary»? No el conec pas més que aquest home estrany del Passeig de Gràcia: Salvador Esriu. Però, aquest tampoc ha escrit «Sanctuary». Gairebé ho juraria. ¿Qui l'ha escrit, doncs? Ara m'abelliria de saber-ho. ¿No fóra, però, millor seguir l'encalç de la lluna? Cal que no oblidi que, per xò, estic ací, en ple enforcall de la Gran-Via y del Passeig de Gràcia. Per atrapar

la lluna. Es cert. Mes ja tant se me'n dona. Ara, només, voldria saber l'autor d'aquesta obra que m'preocupa, «Terres de l'Ebre»: Azorín? Morand? Wilder? Kafka? Steinbech? Cela? Alberti? Huxley? Auden?

Quin marriment!—Aquestes hores tan llargues!, tan monòtones!... Almenys sabés alguna cosa. Només una: l'autor—Faulkner?, Hemingway?, Artaud?, van der Meesh?, Riba?—d'aquesta obra que he llegit avui, ara, recordeu?, «La voz a tí debida», amb aquells versos tan bonics:

*Qué alegría vivir
sintiéndose vivido.
Rendirse
a la gran certidumbre, oscuramente,
de que otro ser, fuera de mí, muy lejos,
me está viviendo.*

O aquests:

*¡Qué paseo de noche
con tu ausencia a mi lado!*

—Dela! Dela, qui pogués tenir-te ben estreta, ara, ben dins

(Pasa a la 4.ª pág.)

LOS SURTIDORES

*¡Oh claros surtidores
de linfas verticales!
¡Pulcros escaladores
de gestos esenciales!*

*Regidos por la norma
austera del trayecto
modeláis vuestra forma
de lirio predilecto.*

*Subís con disciplina
por la pendiente exacta:
si el ímpetu culmina
queda la gracia intacta*

*pujando en la cimera,
en el tallo, en la base;
vuestro cristal se esmera
con una sola fase.*

*¿Qué decis noche y día
con mil voces afines?...
La escueta melodía
del agua hecha jazmines.*

*Sus ámbitos depura
la mente que os percibe.
Limpios de vestidura
el candor os recibe.*

*¡Oh castos!... Desnudeces
amáis a fuer de sabios;
mármoles, altiveces
de inmarcesibles labios.*

*Pues la piedra armoniza
su indemne claridad
con el impulso que iza
vuestra serenidad.*

*¡Oh lanceros radiantes
sin desgarro ni herida!
¡Caricias susurrantes
sobre la paz dormida*

*del parquet... ¡Nobles pautas
de correctos fervores!
¡Oh cristalinas flautas!
¡Oh claros surtidores!*

JUAN PORCAR MONTOLIU

AMANECIDA

Es una palpitación de ambiente. Un escalofrío de paisaje. Una sacudida que se transmite a nuestra alma a través de los sentidos. El sacudimiento nos lo dan las ramas altas de los árboles, el color indefinido de las cosas, el murmullo, casi imperceptible y vital, de la naturaleza, el desperezo de la creación.

Estamos en medio de un camino, no de cualquier camino, sino de un camino castellanense, levantino.

Allá a lo lejos—rebujada aún en niebla—una casita o maset. No sabemos quién es su dueño. No nos interesa. Nos lo imaginamos, gracias a Dios.

Lo vemos abrir la puerta del maset—del caserío, como dirían, emborronando nuestro paisaje lírico, los norteños—. Lo vemos, al salir, mirar al cielo, y al verlo tan azul, tan amplio y tan profundo, no tener más remedio que persignarse. Gracias da la mano al construir de aire y de fe la Cruz.

Su blusa es negra. Su andar pausado. Su pelo blanco. Es un señor por dentro y por fuera. El perfil de su porte bien a las claras lo dice. Si vistiera jubón y calzara espuela podríamos jurar que rompió, más de una vez, su pica contra morillos a la orden de Reina Isabel.

Sale despacioso. ¿Para qué la prisa, ya que el libre albedrío juega a las damas con el fatalismo—influencias raciales—en su sangre? Siga Dios dando minutos y él viviéndolos. Siga el naranjo redondeando frutos y él viendo el redondeo. Siga la tierra cobijando y germinando el grano y él percibiendo el milagro. Siga el regato cristalino su fluir y él escuchando ese murmullo de agua ida entre pequeños y pulimentados guijos, murmullo «bueno para el mal de hígado», como rezan con-sejas agoreras.

Todo es sol. Todo es verde. Todo es azul y todo ocre, dorado y azulgrisoso—nosotros vemos el agua de este color—. Todo es una suma de policromías para sus ojos. Todo es finito e infinito para su existir interior y exterior. Pone—en balanza—su blusa negra y su alma blanca.

Camina ya hacia donde nos encontramos—parados en medio del sendero—. Nos mira, nos saluda poniendo a Dios por testigo y sigue despaciosamente, cautelosamente, su andar.

¿Qué vemos en todo ésto? ¿Qué quiere decirnos ese «algo» que aprehendemos? Si meditamos, hay en nosotros un sacudimiento terrible, y como no era nuestro deseo más que presenciar una amanecida, rompemos el hilo de nuestro ilusionado percibir y seguimos el caminar, a ver si

es realidad que en esta hora de ensueño existen tréboles de cuatro hojas y rosas verdes.

Y si esto no fuera verdad, ¿no ha sido una verdad eterna lo que hemos visto?

FRANCISCO JAVIER MADROÑERO

JUVENIL VASALLAJE

Viciosa juventud, que de la vida trastornas la armonía encantadora, viciosa juventud, que eres aurora, crepúsculo, desvelo y luz perdida.

*¡Cómo te goza mi alma esclarecida!
¡Cómo te aclama, celestial señora!
y con risas y besos atesora
todo tu ardor en su prisión florida.*

*Si con versos de amores voy tejiendo
para mi dicha un delicioso manto,
no es, juventud, porque te debo tanto,*

*es de alegría de vivir, queriendo,
—del mundo ingrato la amargura buyendo—
divinos labios de sabroso encanto.*

JAIME BALET

SUMARIO

A vuela pluma.—María im See.—
M. Teresa Nolla i Panadés.—De-
fensa i justificació, B. Artola To-
más.—Elegía por la muerte del
nombre, Carlos de la Viña.—Dela,
Joaquim Molas.—Los surtidores,
J. Porcar Montoliu.—Amanecida,
F. Javier Madroñero.—Juvenil va-
sallaje, Jaime Balet.—Crónica

ARMENGOT.-CASTELLÓN

CRÓNICA

Falleció en Madrid D. Vicente Almela Mengod. Nacido en Castellón, residía desde hace años en la capital de España, de cuya antigua Escuela del Hogar era profesor. Hombre de letras, había ejercido la labor crítica en la prensa y publicó, entre otras, la novela «De Valencia a Madrid». Como autor teatral, estrenó la comedia «El viejo solar».

CONFERENCIAS

Sobre el tema «La poesía mística española» pronunció una conferencia en el Instituto de Enseñanza Media «Francisco Ribalta» de Castellón, el profesor D. Luis Ballester Segura.

En el ciclo de conferencias organizado por el Departamento de Seminarios tomaron parte los siguientes oradores: D. Gaspar Gómez de la Serna, D. José M.ª García del Moral, D. Bartolomé Mostaza, D. Marcelo Catalá y D. Jorge Jordana Fuentes.

PINTURA

Dentro de la interesante animación que de un tiempo a esta parte ofrece la Pintura en Castellón, en el presente curso han tenido lugar las siguientes exposiciones: Tasio (paisajes a la acuarela), Mezquita Almer (óleos, acuarelas y dibujos a pluma), Francisco Simón (óleos), Juan Solerblasco (óleos de figura y paisaje), A. Folch Aznar (miniaturas originales y copias), Juan Pascual Gimeno (óleos), Fausto Antonio Moya (flores, bodegones y paisajes al óleo), V. Sancho Castro (óleos), F. Rodríguez S. Clement (óleos de figura), F. Peiró (paisajes y bodegones), Marced Furió (bodegones y flores) y Gimeno Barón (paisajes y bodegones).

Una nutrida representación de pintores castellanenses ha enviado sus obras a la Exposición Bienal del Reino Valenciano. Este certamen es preparatorio para la Exposición Hispanoamericana de Arte que, para asociarse con el máximo esplendor a los actos del Centenario de los Reyes Católicos, ha organizado el Instituto de Cultura Hispánica.

MÚSICA

Se ha constituido en Vinaroz la Sociedad Filarmónica, que cuenta ya con elevado número de socios.

DELA

(Viene de la 3.ª pág.)

de mi, ben endins d'Emili Dolor, jo, ara que et recordo al meu costat, per aquesta ampla avinguda... Voldria més això, t'ho asseguro sincerament, Dela, amor, que saber l'autor dels «Fourquartets», aquest autor que he oblidat i que m'està omplint de dessassossec, d'angúnia... Més que la lluna, més que el llibre, més que tot, et voldria a tu, ara, al meu costat, per besar-te, per obrir la porta d'estrelles i mapeperles, aquesta porta, tan guardada, que solament posseeixes tu...

Acabo. Des d'ara fins al suïcidi, en un vespre madur, baix en excés, de tempesta, el seu viure és un deliri seguit. Però, morí. O es sabé morir. I, ara, juga amb les estrelles; i no està sol, tan terriblement sol com estigué ací, entre nosaltres, també tan sols...

JOAQUIM MOLAS

La Bl

LA

pano-

drid n

artista

con re

teado

hecho

el pro

quiera

el mun

dablen

templa

contra

cuando

autént

debe p

artista

su pro

cción co

del am

activa,

cias, to

y toda

de nue

cómo f

diendo

A las f

tivo, co

les, se

o simb

so de c

espacio

dad, de

brimien

tuye un

artes,

«tópico

Conf

nos, ni

alharq

con am

anécdor

nos rea

tremece

capaz d

incuesti

nes, má

en la Cr

humano

tortura

de aque

quez», a

taba Un

«Pa

flore

No sl

al cu